

Norska lóggávan er rasistisk

— Innflytingarstöðgur-
ia, sum norskur mynd-
ugleikarnir framdu fyrri
átta árum síðani, í 1975,
virkar rasistiskur.
Hann ger mismun mill-
um fólkinu í Afríku,
Asia og Latin-Ameríka.

Hetta sigur Fakhra Salimi
uttan at blunka. Hvussu
upplivar ein ung kvinna úr
einum øðrum heimspar-
tann orska innflytingar-
politikkinn?

Tá ið tey stóðgaðu inn-
flytingini vórðu nógv
undantøk gjørd fyrri
ymiskar bólkar av ser-
kendum persónum og
starvsfólkum. Amerikan-
arar og vestureuropearar
sleppa inn í Noreg. Ikki
vit, fólk úr Afríku, Asia og
Latin-Ameríka. Sjálvt um
vit hava hægri útbúgving
verða vit ikki góðtíkin. Og
í Noregi ganga nú nakrir
littir læknar og verkfrøð-
ingar arbeiðsleysir.

— Men er tað ikki rimu-
ligt við einum ávisum
jovnum innflytingartali.
Tað kann sjálvandi verða
ringt fyrri eitt lítið land, at
taka imóti størri tali av
fólki?

— Tað er ongantíð hent,
at eitt land er vordíð
floymt yvir av innflyt-
arum. Tað er ringt at
hugsa sær, at hetta kann
henda í dag. Arbeiðsflý-
tingarnar eru komnar til
íðnaðarlondini eins og til
Noreg, tá ið tey høvdu
tørv á størri arbeiðsmegi.
Tað er fyrst og fremst
landið, ið avger, hvussu
nógvar innflytingar skulu
vera.

Vit taka ikki arbeiði frá øðrum!

— Men vildi tað verið
kleikt í eini tíð við mun-
andi arbeiðsloysi at lata
upp norska markið fyrri
innflytarum?

— Arbeiðsloysið verður
brúkt sum vápn — fyrri at
steingja markið. Men um
vit hyggja gjøllari at tí
arbeiði, sum innflytarar
hava, hvat siggja vit tá?
Jú, sjálvandi taka vit tey
arbeiðsplassini, sum nor-
menninir ikki skoyta um
longur.

Frá søguni kenna vit
teir hvítu niðurstøðumenn-
inar, sum fóru út fyrri at
hertaka og ræna. Hygg
eftir innflytarunum í
hesum landi. Teir taka
einki, tvørturímóti, teir
geva landinum arbeiðs-
megi, ungt blóð. Men teir
verða illa løntir og búgva í
ússaligum húsum.

— Bleiv tað betri?

Grundgevingin, s um varð
givin fyrri innflytingar-
stöðgin, sigur Fakhra
Salimi, varð, at myndug-

Bjørge Joensen,
praktikantur
á Sosialinum hevur
hugt at eini grein
í norska blaðnum
»Arbejderbladet«

leikarnir høvdu brúk fyrri
betri tíð fyrri at leggja um-
støðurnar betri til rættis,
so at teir innflytararnir,
sum longu vóru her í
landinum, kundu trivast.

Men hetta visti seg ikki
at rigga. Tað finnast inn-
flytarar og norðmenn her í
landinum, sum búgva í fá-
tækrabýlingum. Undirvis-
ingin í norskum máli er
ring, tað ger bæði skúla-
gongdina og útbúgvingina
ringari fyrri innflytararnar
enn fyrri norðmenn. Undir-
visingin í norskum máli er
eftir minari meting ein
sonn skomm. Og tað er
ikki vordíð betri við tíðini.

Rasisma í lóginu

— Rasisma er um makt-
stöðuna í samfelagnum,
millum svart og hvít,
sigur Fakhra Salimi. —
Tín húðalitur syrgir fyrri,

hvønn leiklut tú fært í
samfelagnum, tað virði,
sum tú hevur. Rasisma er
ikki bara tað, at ein no-
ð-maður sigur »fy pakki«
til min á gotuni. Tað
hendir seg forrestin við
hvørt.

Tá ið eg endurnýggi
mitt tilhaldsloyvi í hesum
landi, fái eg kanska eina
hjálpandi hon frá einum
norskum býráðslími, sum
bæði er blóður og fyrirkom-
andi. Men skipanin hann
nýtur, er lógarverk, sum
er rasistisk.

Tað eru menniskjaliga
avleiðingarnar av hesum,
sum gera, at eg komi við
slíkum úttalilsum. Eg skal
geva eina mynd av,
hvussu einstakir bólkar
uppliva lógina. Til dømis
er norska lógin gjørd til
kjarnufamiljuna, allir
norðmenn kenna hana.

Fyrri okkum hevur ætt-
arhugtakið ein annan

týðning. Eitt fyrirbrigdi er,
at foreldur og børn helst
ikki vilja skifta lyndi.

Vit mugu tola nógv, tá
ið sterk familjubond brót-
ast. Tey eldru mugu verða
eftir, meðan børnini fara
avstað, tí tey vilja bert
hava kjarnufamiljur í
Noregi. Um ein innflytara-
kvinna verður gift við
einum úr heimlandi
sínun, so fær hon stórar
trupulleikar við at fáa
hann til Noregs. Harafur-
tímoti er tað lættari hjá
einum manni at fáa kon-
una higar, men tað er
heldur ikki lætt. Hetta má
vera tengt saman við, at
ein rokna innflytara-
kvinnur fyrri passivar
heimagangandi mammur,
og ikki sum arbeiðsmegi. Í
Noregi er veruleikin tann,
at her verða kvinnurnar
brúktar sum arbeiðsmegi.
Eisini studentar frá
okkara parti av heiminum

hava stórar trupulleikar í
Noregi.

Talið á svørtum
studentum, sum søkja inn
á teir norsku skúlarnar, er
minkað. Ein upptøku-
roynd, sum klárt gevur
hvítum amerikanarum og
vestureuropeiskum ung-
dómi fyrirminin. Afturat
hesum kemur, at vit ikki
skilja rættuliga væl málið
fyrsta árið á einum
norskum læruplassi.

Eitt serligt trýst fyrri
nógv er, at politíð ill-
kennur summi fyrri ikki at
vera studentar, sum bert
vilja hava arbeiði, sigur
hon.

»Tann triði heim- urin«

Tá ið tað verður gjørt mis-
munur millum innflyt-
ararnar í norska geran-
degnum, heldur Fak

Salimi tað hava samband
við ov litla vitan. Mismun-
urin skal siggast við
søguligari frásjón, heldur
hon. Har nýtur onkur
oftani heitið »folk úr triðja
heiminum«. Men eg brúki
helst ikki henda setning.
Hvørji lond mynda triðja
heimin? Hvørji lond eru
fyrsti heimurin, tann
fjórði? Heitið er givið
okkum.

Tað er eitt óvirkað orð,
sum gevur litla og onga
meining. Tað sigst um
lond og fólk, sum eru blíð,
at tey laga seg eftir menn-
ingini, men tað sigur lítið
um grundina. Tann triði
heimurin finst ikki — vit
eru menniskju úr Afríku,
Asia og Latin-Ameríka.
Vit hava tað til felags, at
vit søguliga hava verið
kúgað. Í dag finnst bert
20.000 fólk tilsamans í
øllum Noregi frá hesum
stóru heimspartum.

Tað, sum troystar
hvønn dag, er, at norð-
menn ikki duga at fara um
litt fólk sum um onnur
fólk. Antin eru utlend-
ingar »neyðardýr«, tað
hendir seg, at norðmenn
bara sleppa sær avstað,
um onkur littur spyr um
okkurt, ella bara siga
»Hetta vita vit so lítið
um«. Tað kennist heldur
ikki so natúrligt, at norð-
menn uppá liv og deyða
skulu verða so fyrirkom-
andi.

Skulu norðmenn broyta
sín verumáta, mugu
innflytararnir fáa vissu
fyrri, hvørjir teir eru uppá
gott og ilt.

Vit verða biðin um at
verða aktiv í tí norska
samfelaginum, og hetta
ynska vit eisini sjálvi.
Men tá ið vit á ymsan hátt
royna okkum, visir tað seg
at vera trupult í praksis.
Vit hava sjálvi stórar
menniskjastigar tiltaks-
grunnar, men ikki figgjar-
ligar, sigur Fakhra Salimi,
sum sjálv arbeiðir aktivt
við informations- og kunn-
leika-virksemi millum inn-
flytarar.

Í lóguni á »Immigran-
ten« og í útvarpinum
»Radio immigranten«. —
Vit sjálvar stríðast fyrri at
yvirliva, arbeiða ókeypis.
Vit gjalda umleið 30.000
krónur fyrri at gera eitt
norskt skeið fyrri kvinnum,
sum av praktiskum
grundum hava stórar
trupulleikar við at nýta
undirvisingina, sum
verður boðin. Tað er
noktaður okkum stuðul til
tess.

Eg havi varhugan av, at
vit skulu vera passiv og
takksum fyrri tað vit fáa í
Noregi. Men ynaska vit at
fremja okkurt út frá
eigum húsunnarhátti,
aks truplari.